

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre 12 frt	Fél évre 6 „	Egész évre 14 frt	Fél évre 7 „
Negyed évre 3 „	Egy órára 1 „	Negyed évre 3.50	Egy órára 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 8 kr | Bélyegdíj külön 30 kr
Minden következőnél . . . 6 „ | Nyilttér sora 20 „

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szerelmi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A modern muszkavezetők.

Arad, május 15.

Epen most lesz 44 éve, hogy Bécs és Szent-Pétervár között a Magyarország ellen intézendő orosz invázió módozatai és feltételei meg lettek állapítva. Az elhatározás híre nagy örömet keltett akkor az ugynevezett ó-konzervatívok táborában, a kik öröklött hatalomvágyuk-, velök született gögös elfogultságuknál fogva sehogy sem tudtak beletnyugodni abba a gondolatba, hogy Magyarország nélkül önkéntes és ellenük kormányoztassék, hogy Magyarország választó polgárainak többsége saját embereit állítsa a közügyek élére, hogy végül Magyarország intézményei szabadelvű irányban fejlesztesse.

Eszörnyű párt jobban gyűlölte ellenségeit, a győztes, liberális magyar kormányt, mint szerette hazáját, előbbre valónak tartotta saját önző hatalmi érdekeit, mint a magyar nép üdvét, és abban a reményben, hogy a győztes reakció ismét az ő kezükbe helyezendű a kormány hatalmát, eléje sietett a Kárpátok hágójánál megjelent muszka hadoszlopoknak, s mint utegyengető, élmezési biztosok vezették Észak barbár hordáit az ország szívébe.

A hazaárulás e sötét bűnét nyomon követte a bűnhődés, a győzelmes reakció eldobta magától őket, mint megbélyegzett, elkoptatott eszközöket, céljaira nem találta alkalmasoknak a méltóságokat, s az elnemetlenítő beolvasztás nehézfeladatát megbizhatóbb, munkásabb elemekre, beamterekre bízta, röviden, az osztrák-cseh Schwarzenbergék a magyar alkotmánnyal együtt sutba dobták annak elsárosodott foszlányait, a hazája ellen támadt magyar ókonzeratív arisztokracziát.

Az alkotmányt és országa függetlenségét visszanyert magyar nemzet a történet pártatlan nemtőjére bizta a felettök hozandó ítéletet, s a feledés fátyolát borítá az élőhalott gyászmagyarokra.

Hosszu idő telt el azóta, s a nemzet méltán hihette, hogy bármi sors érje őt, a mult események szörnyű tanúságtétele után saját fiai nem fognak többé a reakció zsoldjába állani s alkotmánya, szabadelvű intézményei ellen támadni. Hiu remények! Az emberi önzés és hatalomvágy mindig ugyanaz marad, s azonos körülmények között — fájdalom — azonosan nyilvánul.

Es a viszonyok most, 44 év után, megdöbbentő analógiát tüntetnek föl a 48—49-iekkel. A reakció csontka m rájából Bécsfelől ugyanaz a dermesztő szél nyomul nyugati határainkon át az országba, mint Metter-

nich idejében; a Szt.-Pétervárról kölcsönkért muszka ezredek helyett Róma felől mozgósítják a vallási türelmetlenség klerikális fekete seregét, és — a muszkavezetők? . . . azok is megvannak, számosabban és a szabadelvű haladás ellen merészebb, önfeladtebb, kiméletlenebb vállalkozási készséggel, mint szomorú emlékü elődeik.

Apponyi Albert gróf személyében és a parlament összes pártjaiból egybevetődött hiveinek csoportjában ismét megvan a harczrakész tábor, melyet a hatalomvágy kinzó gyötrelme nem enged megnyugodni abban a gondolatban, hogy Magyarország választó polgárainak többsége saját embereit állítsa a közügyek élére, hogy végül Magyarország intézményei szabadelvű irányban fejlesztesse.

Megdöbbentő analógia! Még jelszavaik is azonosok ezen modern muszkavezetőknek a 44 év előtt hősködött elődeikkel! Akkor időszerűtlennek mondták az önmagát túlélt dikasztériális kormányzat ellenében követelt parlamentáris rendszert; időszerűtlen intézménynek, melyet a magyar nép zöme nem követel, melyre még nem érett, s melynek megvalósítása anarchiára vezet: ma a vallásszabadságot, állami anyakönyvelést, polgári házasságot mondják épen oly joggal s épen oly célzattal az új muszkavezetők időszerűtlennek, melyet a magyar nép zöme nem követel, melyre még nem ért, s mely vallásháborúra vezet. A 44 év előtti muszkavezetők denuncziálták a kormányban, a szabadságharcban részt vett hazafiakat fölfelé, s bitóra juttatták őket a mostani muszkavezetők denuncziálják a kormányt és a szabadság előharczóit lefelé, politikai szédelgéssel, korrupcióval vádolják, pellengérré állítják, és gyalázatos sajtójukban erkölcsileg meglynchelik őket. Akkoriban kenyeret, szénát liferáltak a muszkavezetők a benyomult muszkáknak, ma szellemi táplálékkal szolgálnak sajtójukban az ügyefogyott és igazság nélkül szűkölködő klerikalizmusnak. Akkor ellenséges proklamációkat csempésztek a nép közé és terjesztettek országszerte; ma hazug organumaikban az ultramontán tábor népámitó izgatásait, tanácskozásait, határozatait közlik hasábszámra s propagálják a még eddig romlatlan nép között.

Negyvennégy év előtt is elárasztották a muszkavezetők az országot agent provocateur-ökkel, kik a leglelkesebb patriótákat, sebekkel borított hősokeket azzal vádolták, hogy nem igaz pártolói a magyarok ügyének, hogy a reakcióval megalkudni, a hazát eladni készek; s tették ezt azért, hogy zavart, visszavonást támaszszanak a magyarság táborá-

ban; ma a Kossuth személye és a szabadságharczi emlékek tulzott, demonstratív kultuszát erőszakolják, izgatnak a higadtabb s a helyzettel számoló hazafiak ellen, hogy vizályt támaszszanak nemzet és fejedelem között, hogy oly áramlatot idézzenek föl, mely — ha a kormány csak egy pillanatra is eltéveszti a helyes középutat — lehetetlenné teszi azt fölfelé, vagy lehetetlenné lefelé.

Es — hogy a párhuzam teljessé legyen — miként a 49-es muszkavezetők halálos ellenségei voltak Kossuthnak, úgy a mostaniak is, minden szinlelt nemzeti követelődéseik daczára, ellentétbe jöttek a nagy idők élő emlékével, ki legujabban közzétett levelében nyomta rájuk a reakció zsoldjába szegődött bérszolgák bélyegét, hadd ismerje fel őket a nemzet a parlamentben, sajtóban, a törvényhatósági zsoldasztalnál és a tömeg előtt a hordón.

Végül még abban sem különböznek az epigónok az ő drágalátos elődeiktől, hogy mint azok 44 év előtt, úgy ők is most abban reménykednek, hogy az esetben, ha győz az ultramontán reakció, s megbuktatván a szabadelvű retormokkal együtt a liberális kormányt s elemeire bontván a parlamenti többséget, majd őket, a nemzeties frázisokkal kendőzött jezsuitákat fogja sáfárai gyanánt a kormányzat minden ágaiba és a zsiros hivatalokba beültetni. Ezt kezdik már hangoztatni szélire a jezsuita lapok, és örömtől áradozó tirádákkal kísérik egy bécsi lap közleményét, mely valószínűnek jelzi, hogy a W e k e r l e-kormány esetleges bukása után Apponyiék következnek. Üres szóbeszéd emitt, s korai a felette érzett öröm amott. Meg vannak a telivérű reakcionáriusok között is teljes számban az éhes, hatalomvágyó elemek, s a nemzet legszentebb kincseiből ejtett zsákmányon ép oly kevéssé lesznek hajlandók osztakozni a nyomra vezető sakkokkal, mint a hogy nem tették azt Schwarzenbergék az akkori muszkavezetőkkel.

De nem, az analógia ebben a részben nem lesz teljessé. A fejedelem alkotmányos érzülete és bölcsesége, a magyar nép és parlamenti többség szabadságszeretete és józan hazafisága győzedelmeskedni fog az ultramontán reakciónak inváziója felett, s az Apponyi-Ugronék által vezérelt Pálffy Móríc ezred a győzelmes W e k e r l e-től fogja megkapni azt a jó tanácsot, amelyet a régi muszkavezetőknek Schwarzenberg herczeg adott ezelőtt 44 évvel.

Belföld.

A delegáció.

A delegáció ülészakának Bécsbe való egybehívása — értesülésünk szerint — a jövő hét elején történik meg és pedig f. évi május

hó 25-ikére, csütörtökre. Az országgyűlés két háza, mielőtt a miniszterelnök erre vonatkozó értesítése megérkezik, meg fogja ejteni a delegáció tagjainak választását.

Kossuth az egyházpolitikáról.

Kossuth Lajos hosszabb levelet intézett Helfy Ignácához, a melyben a függetlenségi és 48-as pártnak az egyházpolitikai kérdésekkel szemben követendő állásfoglalását veszi taglalás alá. A levélnek különös aktualitást kölcsönöz az a forrongás, a mely a függetlenségi pártban ép az utóbbi napokban kitörésre jutott; épen e miatt, daczára annak az éles ellentétnek, a mely politikai felfogásunkat Kossuth Lajosától elválasztja, indokoltnak tartjuk, hogy e levelet jelentősebb részleteiben a következőkben ismertessük.

Bizony aggasztó, megdöbbentőleg aggasztó jelenség az, hogy oly reakzionárius áramlat vegyül Magyarországon, a (valul) ugynevezett „egyházpolitikai“ vitába, a mely nagyon sötét árnyékot vet előre az ország jövődjére.

Ha egyszerűen mint elvi kérdés állana előttem az, hogy ideje van-e már annak, hogy Magyarországon a polgári állapot (état civil) világlatban tartását a polgári anyakönyvek behozatalával az állam maga kezelje és ne engedje azt a vallásfelekezeti illetőség kérdésével konfundálni, és vajjon ideje van-e már annak, hogy a kötelező polgári házasság behozzassék: egyszerűen azt mondanám, hogy nemcsak ideje van, hanem szégyennek, gyalázatnak tartom, hogy már régen nem történt, mert én ezt nem is csak a liberalizmus, hanem egyszerűen a józan ész elementáris postulatának tekintem, még pedig oly postulatának, melynek elhanyagolása egyértelmű azzal, hogy az állam a polgárok társadalmi viszonyainak szabályozásában a maga szuverenitását abdikalja és a helyett, hogy szabadokká tenné az egyházakat a szabad államban, az egyházakat az állam fölé helyezi és ennek a polgári viszonyokat szabályozó szuveren jogát a lelkiismeret illethetlenségének hamis ürügge alatt a papi uralomnak alá veti, már pedig ez oly középkori állapot, melynek a XIX. században megtűrése dyanachronizmus, mely csakugyan ellenkezik a józan észszel.

Igazán unikumnak mondható, hogy az élet civil okmányának, az anyakönyveknek vezetése, a papok kezében van; ám lajstromozzák az egyházak, mint akármely más testület, a maga tagjait, de ne bitorolják az állampolgárok lajstromozójának szerepét, mert az nem az egyházra tartozik.

En a honarútlással határos merényletnek tartom azt, ha a magyar törvényhozás ellenőrzése alatt álló kormány, akármint tetteinek megbíráására tartozik, a római pápától kér utasítást.

En kathegoricze kijelentem, miként én örvendtem azt látni, hogy Wekerle a polgári anyakönyvezést és kötelező polgári házasságot felvette programjába; örvendtem azért, mert mindig azon nézetben voltam és vagyok, hogy önöknek, a kik mint párt nem állanak ugyan velem egy alapon, de hozzám minden más aktív pártnál közelebb állanak, kettős hivatása van: az egyik az ország állami függetlenségének kivívására törekvés, ez a fő, ez az alap, melynek minden más tekintet alá kell rendelni s azt ha még csak egy hajszálnyira előbb is lehet vinni, semmi elképzelhető tekintetnek nem szabad alárendelni; a másik hivatásuk az, hogy a fennálló közjog keretében előforduló kérdésekben a valódi demokrácia szabadelvűség képviselői gyanánt álljanak a nemzet előtt.

E kettős hivatásból következik az, hogy ha oly kérdés forog szőnyegen, melynél a kormány megbuktatása nemcsak egy hajszálnyival sem vinné előbbre az ország állami függetlenségének ügyét a megvalósítás felé, de sőt annak utjába újabb akadályokat gördítene, mert reakzionárius elemeket juttatna a hatalom birtokába, melyek a szabadelvűségi irány elfojtására használnák hatalmukat, míg ellenben a kormánynak szociális álláspontja előhaladást képez a szabadelvűség irányához, nem törődve azzal, hogy e hűségükkel talán meghosszabbítják egy oly kormány életét, mely az önk pártjának alapelveivel kiáltó ellentétben áll.

Ugy hallok, vannak olyanok az ellenzéken, a kik azt mondják: mi kívánjuk a kötelező polgári házasság behozatalát, de a jelenlegi kormánynak ennek keresztülvitelére tehetségében nem bizunk s arról is meg vagyunk győződve, hogy a kormány egyházpolitikai reformjavaslatait nem szabadelvűség, hanem csakis az elkeresztelési ügyben elkövetett hibáinak hinárjából kibontakozás vágya sugallotta, — tehát mi nem akarunk a kormány e rut manőverjének szolgáivá szegődni, annál fogva — nos annál fogva? — hát annál fogva segédkeztet nyújtunk a reakzionárius elemeknek arra, hogy oly embereket juttassanak a hatalom birtokába, a kik a reakzionárius visszaesés szajáját fogják lobogtatni, de nekünk megszerzik azt az elégtételt, hogy Wekerlét et consortes megbuktattuk! — No kérem ez komoly állami férfiakhoz nem illő spekuláció, mert azt nem tehetem fel, hogy csak egy is legyen azon ellenzékű urak közt, aki magát azon ábrándban ringatná, hogy ha az egyházpolitikai kérdésben Wekerlét megbuktatják, a bigot bécsi hatalom szabadelvűbb embert fog egy új miniszterium alakításával megbizni; a következők az lesz, hogy a reakció hajója gőzerővel fog előre törni.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —
— május 15.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gr., Schöber Ernő, Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső, Josipovich Imre, Csáky Albin gr., Lukács Béla, Tisza Lajos gr.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Bemutatja Leibach László megbízó levelét. — Kiadják az állandó igazoló bizottságnak.

Ugron Gábor elfogadja a propositiót, de kéri, hogy a bizottság mentől hamarabb teljesítse a vizsgálatot.

Bemutatja Vadnay Károly levelét, melyben miskolci mandátumáról a hivatalos lap szerkesztőjévé történt kinevezése alkalmából lemond.

Az új választás megejtésére megteszik a szükséges intézkedéseket.

Perczel Béni előadó bemutatja a fojszi és bogyzslói Duna-szabályozásra vonatkozó bizottsági jelentést.

A holnapi ülés napirendjére tüzték ki.

Elnök jelenti, hogy Polonyi Géza a honvédszobor leleplezése alkalmából kiadott katonai rendelet tárgyában sürgős interpellációt jelentett be.

Az interpelláció az ülés végére marad.

A ház ezután harmadszori felolvasásban is megszavazta a dunai hidakról szóló javaslatot.

Következik

a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés tárgyalása.

Rozenberg Gyula előadó ismerteti a körülményeket, amelyek ezt a szerződést szükségessé teszik. Ez a szerződés nem olyan kedvező, amint volt a megelőző, a mi az adott helyzet következménye. Buzában, rozsbán a vám nagyobb, mint volt és szintén így van ez több fontos árucikknél. Egyébként is számos más tekintetben érdekeink nagy előnyben részesülnek. (Helyeslés.)

A ház a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Következett

a szerbial állategészségügyi egyezmény tárgyalása.

Rozenberg Gyula előadó ajánlja a javaslatot elfogadásra, tekintettel arra, hogy ebben is azok az elvek érvényesülnek, mint a hasonló német egyezménynél.

A ház a javaslatot egyhangulag megszavazta.

A tengeri hajózás segélyezése.

Neményi Ambrus előadó indokolja a javaslat szükséges voltát s azt, hogy a segélyakció mily mérvű. Ez kétféle: a beszerzési segély és ugynevezett mértföldszám. A bizottságok az eredeti javaslatnál sokkal több kedvezményt adtak, ami indokolt.

Batthyányi Tivadar gróf tengerészeti érdekeink mellett beszél s hangsúlyozza a történelem tanúsága szerint is mindenha méltányolt tengerészeti érdekeinket. Csak legutóbb is, midőn majdnem valamennyi szomszéd állammal vámháboruban állottunk, akkor a fiúmei ut volt a megmentőnk, amelyen át teremtőinket értékesíthettük. Ez a javaslat azt czélozza, hogy a tengeri közlekedést, tekintettel a mi érdekeinkre, előmozdítsa. Nagy áldozatokat ma nem követelhetünk az államtól és a kormány ugyan helyesen fogta fel a dolgot, midőn tehetségünkhöz mérten ezt az érdeket támogatta. Helyesli a miniszter azt a szándékát, hogy a hajóépítésről külön óhajt intézkedni s a maga részéről kívánatosnak tartja, hogy ezt a telepet aztán a közös tengerészet is vegye igénybe. Kívánatos volna a tengeri zálogjog módosítása is. Végül előadja azokat a körülményeket, amelyeknek figyelembe vételét kéri majd a törvény végrehajtására vonatkozó rendeletnél. A javaslatot melegen ajánlja a ház figyelmébe. (Helyeslés.)

A vitát bezárták.

Lukács Béla magára a szavazatra nem tesz megjegyzést, csak egyszerűen reflektál Batthyányira. Szóla maga is többet szeretett volna szólni erre a czélra, de számolnia kellett a pénzügyi viszonyokkal. Igen, más államok többet áldoznak hasonló czélokra, de hát sem a mi helyzetünk, sem a mi viszonyaink nem hasonlíthatók az idegen államokéhoz. A mi Batthyányi kérését illeti, hogy a létesítendő hajóépítő telepet igénybe vegye a közös tengerészet is, szóla maga azt az ideát épen ezzel a kérdéssel kapcsolatban vetette fel. Ami a tengerészeti rendtartást illeti, a szükséges előkészítő intézkedések ezekre is meg van téve. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Elnök helyeslés.)

A ház a javaslatot egyhangulag megszavazta.

Elnök bemutatja Miklós Ödönnek időközben beérkezett megbízólevelét, kiadták az igazoló bizottságnak.

A borossebes-menyházi vasut.

Bethlen András gróf előadó utal arra, hogy a vasut nem igényel állami segélyt és így kéri a jelentést tudomásul venni.

A ház a jelentést tudomásul vette.

A kérvények.

A ház Szuhányi Ferencz előadó ismertetése mellett letárgyalta a kérvények 8. és 9-ik sorsjegyzékét, mindenben a kérvényi bizottság propositiói értelmében határozván.

Mentelmi ügyek.

A ház Bóthy László előadó referálása mellett Pop Elek, Zichy Jenő és Sima Ferencz mentelmi jogát felfüggesztette, ellenben egy másik megkeresés ellenében Sima Ferencz mentelmi jogát nem függesztette fel.

Az igazságügyi palota.

Latkóczy Imre előadó a kuria s tábla rozoga épületére való hivatkozással, valamint arra, hogy az épületek a dunai hidak építése folytán lerombolandók, a javaslatot elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

A ház a javaslatot elfogadta.

Tíz percz szünet volt, mely után következett

a fizetési meghagyás.

Mandel Pál ismerteti a javaslatot Kifejtván, hogy a javaslattal a peres eljárás szabályozva lesz; az intézmény czélszerűsége szembeszöknyilvánul ezen eljárás egyszerűségében, gyorsaságában és olcsóságában. A hol a fizetési meghagyás életbe lépett, tetemesen apadt a sommás perek száma. A fizetési meghagyás

kiterjed az ötszáz forintig való összegig, mert a bizottság nézete az volt, hogy a forgalom gyorsasága teszi kívánatosá, hogy kisebb perekben alkalmazásukra a fizetés meghagyás. A javaslatot elfogadásra ajánlta.

Meskó László a jogkereső felek igazságügyi-politikai a jogkereső felek igazságügyi-politikai kiindulnia s az esetben sem mindig a támadó, hanem a védő részére is. E javaslatban nem látja biztosítva a kitűzött célt, de sok veszélyt rejt magában. A javaslatot nem fogadja el.

Szilágyi Dezső miniszter teljesen elismeri, hogy egy eljárásban, ha ez meg akar felelni, alaposnak és biztosnak kell lenni, de ez semmi összefüggésben sincs ama érvekkel, amelyekkel előtte szóló a javaslat elvetését megokolta. Összetévesztette ezt az intéző eljárást. E javaslat szerint egyetlen kifogás elég, hogy az intézés elveszítse érvényét. A számlák. E javaslat a hitelezőknek és adósnak költség nélkül ítéletet ad. Az adósnak sokkal kevesebb lesz a perköltsége. Könnyíti bíróságok munkaterhét is. A nemzeti jellemet egészen másképp fogja fel a miniszter mint Meskó. A magyar ember nem hogy vonakodna a perlekedéstől, de mindig a király elé akarja vinni az ügyét s ha volna még más fórum, oda is felebbezne. Ama hitben ajánlja a javaslatot, hogy ez az adósnak és a hitelezők érdekeit egyaránt szolgálja. Amazokat perköltségek kiméltése, amezeket a per egyszerűsítése szempontjából. A javaslatot újból elfogadásra ajánlja. (Zajos helyeslés.)

A ház többsége elfogadta a javaslatot általánosságban.

A részletes tárgyalásnál:

A 6. §-hoz Mandel Pál styláris módosítást nyújt be.

A 5. §-hoz: Holló Lajos módosítást nyújt be, mely szerint a tiltakozás a kézbesítőnek is bemenő, a kiltakozás ezt irásben veszi fel.

Szilágyi Dezső miniszter azt hiszi, hogy ebből bonyodalom származhat, mert a kézbesítő nem áll oly felügyelet alatt. Ajánlja hogy a módosítást az igazságügyi bizottsághoz utasítsák. (Általános helyeslés.)

A 17. §-nál:

Teleszky István államtitkár utalással arra, hogy a szakaszban hivatalozás van a sommas eljárásról szóló törvényjavaslat 215-ik szakaszára, a melyet az igazságügyi bizottsághoz utasítottak, e szakaszt oly föltétellel fogadja el, hogy az a szakasszal összhangba legyen hozható. (Helyeslés.)

Ezzel a törvényjavaslat részleteiben is be volt tárgyalva.

Öt perc szünet volt, melyután

Polonyi Géza a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy herczeg Lobkovitz altábornagy a közös hadügyi miniszterre május 7-én kelt szolgalmi szabályzat 46. §-a alapján, ugy a közös hadsereg tényleges szolgálatában álló tiszteknek és legénységnek valamint a tartalékos és szolgálaton kívüli állományban lévő tiszteknek, katonai lelkészeknek és katonai tisztviselőnek a folyó évi május hó 21-én a honvédszobor leleplezése alkalmából tartandó nemzeti ünnepen az egyenruhában való részvételt megtiltotta, és ezáltal a tényleges szolgálatban álló közös hadseregbeli magyar honos tiszteknek a megjelenést egyáltalán lehetetlenné tette?

2. Van-e tudomása arról, hogy ezen tiltó rendelet irányítása arról is helytelen szövegezés folytán azon czélzattal lett közzé téve, hogy az a magyar kir. honvédség és a magyar kir. csendőrségre is kiterjesztettnek legyen tekinthető?

3. Megengedhetőnek és helyesnek tartja-e a magyar kormány, hogy a közös hadseregben szolgáló magyar honos eltiltásnak annak, hogy ezen nemzeti ünnepen részt vehessenek?

4. Érvényesnek tartja-e a magyar kormány ezen tiltó rendeletnek intézkedését a magyar kir. csendőrségre, illetve ezeknek tisztai karára?

5. Megegyeztethetőnek tartja-e a magyar kormány az alkotmánynyal, avagy a magyar királyi miniszterelnök általános állásával, hogy az mint szolgalmi tisztviselő állományban lévő tábornagy a közös hadügyi miniszternek egy közös hadseregbeli altábornagy utján közölt tiltó rendeletével a nemzeti ünnepen való részvételtől eltiltassék?

6. Megegyeztethetőnek tartja-e a magyar

kormány a képviselőháznak ez ügyben kelt határozatával, hogy képviselők, a kik esetleg tartalékos, vagy szolgálaton kívüli állományban lévő tiszt, ezen minőségük okából a nemzeti ünnepen való részvételtől eltiltassanak?

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

A függetlenségi párt bomlása.

Az országos függetlenségi pártban beállott szakadásnak a P. H. a következő érdekes ismertetését adja.

A függetlenségi és 48-as párt, vagy a mint az utóbbi időben az Ugron-féle „48-as párttól“ megkülönböztetés végett egyszerűbben nevezik: a „függetlenségi párt“ teljes válságban áll s ha valami csoda közbe nem jön, „kettőbe“ szakad.

A betegség nem új.

Voltaképen ott kezdődött, a mikor Ugron Gábor s vele 28 képviselő, többen közülök a párt színe-javából, még Irányi vezérsege idejében kiváltak a pártból s az engesztelhetetlen 1848-as politika helyett haladásra képesebb programot alkottak.

Ugron pártjától nem lett ugyan „szervezett“ párt, de pozícióját a választásoknál is megtartotta, míg a visszamaradt nagy többségben Polonyi Géza adminisztratív ügyessége dacára is meg voltak mindig a belső ellentétek.

Akkor Ugron Gábor körülbelül azt mondta az ellene föllépett Eötvös Károlynak, a mit Danton Robespierre-nek: „követni fogsz.“

Bekövetkezett Irányi Dániel halála s új, hol nyílt, hol lappangó belviszály. Polonyi az elnökség kérdésében is ellenlábas volt Eötvösnek, de ő és hívei nem voltak elég erősek arra, hogy Eötvös talentumán és népszerűségén kifogjanak. A szándék mindig meg volt.

Igy állott be az egyházpolitikai reformok kora a múlt év nov. havában s Eötvös, a ki a politikát nem tekintette népszerűségi sakkjátéknak, a párt nagy többségével együtt sikerrel működött azon, hogy a liberális álláspontot, még ha ezt a kormány foglalta is el, a párt és Irányi programjához hiven, közjogi elveinek sérelmenélkül megtámogassa.

Ugyanakkor a párt kebelén belül az Eötvös-ellenes töredék nagyobb erővel lépett föl s mivel ott a vallásos hovatartozást is erőteljesen és igen oktalanul propagálták, de meg a minden áron való népszerűség s a kormány ellen még a következetlenség terhe alatt való heves akció is hagyományt képez a pártban, Eötvös Károly ellen a honvédszobor kérdésében többséget hoztak össze.

Kétségtelen, hogy ez csak ürügy volt s Eötvös leszavazása mögött az egyházpolitikai kérdést kell keresni.

Azonban az alkalom kedvező volt. A párt 85 tagja közül csak 36 volt jelen, — tehát jóval kevesebb, mint a fele — s ebben Eötvösnek kisebbsége volt. (Egyébként a függetlenségi párt képviselőinek nagymérvű abszontálása semmiképen nem dicsőítő.)

Ugron Gábor tehát jól ismerte a maga Pappenheimerjeit; jóslata bevált.

A főlemények iránt egyébként semmi biztosság nincsen. Kossuthnak ezzel együtt megjelenő levele Eötvös Károlynak ad igazat; kétséges azonban, hogy a dolgok mai állása mellett a péntekre kitűzött nagy konferencia összedrótozhatja-e még egyszer a szét eső pártot. Annyi azonban kétségtelen, hogy Polonyi és emberei a közbeeső időt „kihasználják.“

A párt szombati értekezletét, melyről a következő tudósítást maga a párt adta ki, Eötvös Károly nyitotta meg.

Elhatározta az értekezlet, hogy f. hó 19-én pénteken d. u. 4 órakor értekezletet tart, amelynek tárgya lesz az elnök választása.

Ezután Eötvös Károly hosszabb beszédben jelentette be lemondását az elnöki tisztségről. Félve, hogy az elnöki tisztséget viseli — úgy mond — s ezen idő alatt nem csak a pártot kivül állók, hanem a párttagok részéről is, ritkán szemben, gyakran a sajtóban kemény támadásokban és gyanúsításokban részesült, de ezekre súlyt nem fektetett s neki ezek keserűséget nem okoztak. Ilyen rágalom az is, melylyel őt a honvédszobor leleplezése tárgyában illették. Kijelenti, hogy ő csak a társai előtt értekezett e tárgyban a miniszterelnökkel és a házelnökkel, minden egyéb állítás rágalom. Sem gyanúsítás, sem rágalom nem bántják, mert tudja, hogy ezt köztéren szereplő ember ki nem kerülheti.

E beszéd után, a melyet sokszor szakított félbe a lelkes eljenzés, zajos eljenzések között hagyta el az elnöki széket.

Az értekezlet ezután Helfy Ignácot kérte fel az elnöki szék elfoglalására s a gyűlés vezetésére.

Pázmány Dénes nem látott konfliktust a párt tegnapi határozata és az elnök eljárása között. Az elnök sötéten látott, mert a párt tegnapi határozata nem vontagta a képviselőház részvételének megtagadását a leleplezésen. Eötvös disze nemcsak a pártnak, hanem az egész parlamentnek. Indítványozza, hogy jegyzőkönyvi köszönet és hálála szavazzák Eötvösnek hasznos működéséért. Bejelenti, hogy a jövő értekezleten indítványozta, hogy a párt vezetésére ezentul egy bizottságra bízassék.

Az elnök erre határozatképp kimondotta, hogy a párt lelépő elnökének köszönetét és háláját jegyzőkönyvileg fejezi ki. Hasonlóan köszönetet szavaz az elnöknek és a tisztikarnak is.

Ezután a pártértekezlet a következő határozatot fogadta el.

A párt tagjai részéről történt felszólalások után semmi kétség sem lehet az iránt, hogy a párt többségét a f. évi május hó 12-én tartott értekezleten a honvédszobor leleplezése kérdésében hozott határozatánál kizárólag hazafias meggyőződés és a kötelesség-érzet vezérelte s ezen határozat sem az egyes részéről való befolyásnak, sem előzetes összebeszélésnek nem volt eredménye s így egyik fővárosi lap mai számának ezzel ellenkező közleménye, ugy a párt többségére alkalmazott „klerikális“ jelző alkalmazásának szempontjából mint tényleg is valótlanság. Téves más lapoknak azon közlése melylyel a párt többségét ezen határozat meghozatalánál az elnök személye iránti bizalmatlanság vezette volna.

Polonyi Gézát megbizta a párt, hogy a hadügyi miniszternek a honvédszobor leleplezési ünnepre kiadott rendelete ügyében hétfőn sürgős interpellációt terjesszen elő.

Végül az értekezlet Helfy Ignácot kéri fel, hogy a párt ügyeit az elnöki szék betöltéséig vezesse, mire Helfy egyetértésre, összetartásra inti és kéri a párt tagjait, megemlékezve Kossuthnak leveléről, melyben bölcs tanácsokat ad a pártnak. Kövessünk el mindent, — úgy mond — hogy köztünk a béke helyreálljon és azt semmi meg ne zavarja.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 762.0 mm., délután 2 órakor 759.5 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.9, délután 2 órakor C° + 23.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 16. —

Száraz. — Hőemelkedés.

H I R E K.

Május 16. Kedd. Róm. kath. naptár: N. János. — Protestáns naptár: N. János. — Izraelita naptár: Sziván. — Görög-keleti naptár (május 4.): Pelágia. — A nap kél 4 óra 24 perczkor, nyugszik 7 óra 30 perczkor. Szabadságharczi ereklyék orsz. muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny“-re előfizetheti bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdődény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— **Személyi hir.** Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, — mint örömmel értesülünk — betegségéből fölépült. Szombat este utazik a fővárosba a budai honvédszobor leleplezésére.

— **A hivatalos lapból.** A király Orsini-Rosenberg Miksa grófot, Rainer főherceg ö. cs. és kir. fensége udvartartásába beosztott 7. sz. dragonos-ezredbeli számf. alezredest, — jelenlegi alkalmazásában való meghagyása s a cs. kir. Landwehrnemtenyleges állományában az 1. sz. Landwehr-dragonos-ezredhez leendő beosztása mellett — ezredessé nevezte ki.

— **A miniszter nem jött.** Bethlen András gróf földmívelési miniszter idejövételét, illetve hétfői megérkezését lapunk jelezte, azonban közbejött akadályok miatt az utazás elmaradt. A miniszter az érdekelteket erről táviratban értesítette. Így a barackai állami szőlőtelepek megtekintését egyelőre elhalasztotta, azonban rövid idő lefolyása alatt körünkben üdvözölhetjük Bethlen András grófot.

— **A Kossuth-utcai laktanya.** A Kossuth-utcai laktanya építésével szépen előrehaladtak. Az épület Kossuth-utczára nyíló homlokzata már tető alatt is van, s pár nap múlva már a Kiss-Ernő-utczára néző rész is fedél alá kerül.

— **Tiltakozó gyűlés az egyházpolitika ellen.** Kisjenőn — mint levelezőnk telegrafálja — tegnap számos pap ügyvéd, és földbirtokossal élén s mintegy 3000 főnyi tömeg részvételével népgyűlést tartottak a románok. A gyűlés rendesen, programszerűen folyt le s egyhangu határozattal tiltakozott a polgári házasság behozatala, az anyakönyvek államosítása és a zsidók reczpcziója ellen. Nagy páthosszal, szívhez szólóan beszéltek Velics Mihály és Popovits György dr. kisjenői ügyvédek. Kivülök beszéltek még a kerülősi román esperes, nagyplei, szentannai és siklói román papok. A népgyűlésből hódoló sürgőnyt küldtek a királynak.

— **A Maros állása.** A Maros vizállása napról-napra megnyugtatóbb. Mióta a nagy esőzések elmúltak, az apadás rohamos. A két utolsó napon 10 centiméter apadás észlelhető.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatás-ügyi miniszter Soly mosy László aradmegyei nagybirtokosnak, a hazai tan- és nevelésügy felvirágoztatása érdekében tanúsított azon bőkezű áldozatkészségeért, hogy Aczélháza és Szántus pusztákon egy-egy községi jellegű magyar tannyelvű népiskolát felállított, azokat teljesen felszerelte, és azokban egy-egy okleveles tanító fizetését biztosította, elismerő köszönetét nyilvánította.

— **Szent János.** Melléknéven Nepomuki Szent János. Az ő halálának évfordulóját ünnepli most a katolikus világ. A molnárok az előző években hajókon usztatták lefelé Nepomucenus feldiszített, világított szobrát. Az azonban az idén a főkapitányi rendelethez képest elmaradt. A Batthányi- és Révai-utczák sarkán a Szt-János szobor fölött ponyvasátort építettek, hol estéknél magyar litániát és szent misét mondanak.

— **Amerikai kivándorlók.** Magyar-Világos aradmegyei községből — mint levelezőnk írja — a napokban 52 személyből álló 9 család vándorolt ki Amerikába a Takota kerületbe. A kivándorlottakat, a kik között több vagyonos ember is van, azzal csábították ki az újvilágba, hogy ott sok évi részletfizetésre olcsó földet kapnak.

— **A városi földek bérbeadása.** Aradváros gazdasági széke holnap délelőtt 9 órakor tartja rendkívüli ülését, melyen árverés alá kerül a város tulajdonát képező földek haszonbérletezése. Az árverés iránt már eddigelé is nagy érdeklődés mutatkozik. A mintegy 800 holdnyi területből csak 300 holdat adnak ki nagy parcellában, a többi földek öt holdanként lesznek haszonbérbe adva. Az árverés d. e., esetleg folytatódhatik délután 3 órakor, sőt még csütörtökön is.

— **Kritikus nap.** Első rendű kritikus nap a mai, a melyre Falb dr. a nagy időjós rettenetes időjárást jövendölt. Ha olyan idő lesz, mint tegnapi volt, akkor meg lehetünk a kritikus nappal elégedve.

— **Csanádmegye új tanfelügyelője.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Neményi Imre ujbpesti állami polgári leányiskola igazgató-tanítót, egyelőre ideiglenes minőségben, csanádvarmegyei tanfelügyelővé nevezte ki. Állását június hóban foglalja el.

— **A temesvári kereskedelmi kamara elnöke.** Temesvárott — mint tudósítónk táviratozza — tegnap ejtetett meg a kereskedelmi és iparkamara elnökválasztó közgyűlése, a melyen elnökül szótöbbséggel lovag Nestldét, a temesi takarékpénztár vezérigazgatóját választották meg. Az új kamarai elnök hazafias szellemű és a kamara hivatását helyesen jellemző székfoglaló beszédét nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadták.

— **Tűz az arénában.** Vasárnap reggel a városházi harangot félreverték. A nép — mely az országszerte dúló tüzvészek által csaknem terrorizálva van — megijedt, annyival is inkább mert a tűz a főtéri aréna-épületben ütött ki. Az udvarban levő Werner-féle jégverem nádfödélzete fogott ez ideig ismeretlen okból lángot, s pár perc alatt csaknem hamuvá égett. A vész színhelyén igen gyorsan jelent meg a tűzoltóság Millig Mátyás is Stankovits főparancsnokkal élén, s buzgó működéssel sikeresen lokalizálta a tüzet. A rendőrség részéről S arlot Domokos főkapitány és Joó Béla rendőrfogalmazó jelentek meg. A tűznél egyéb baj nem történt, minthogy a szomorú látványosságnak nagy nézőközönsége akadt. A tűz további terjedésének megakadályozására nagy befolyással volt az a körülmény, hogy az égő vermet mindenfelől magas tűzfalak környezik.

— **Nincs felelősség.** A kereskedelemügyi miniszter körrendeletileg tudatja, hogy az államépítészeti hivatalok főnökeinek az utrendőri kihágások ügyében hozott ítéletei ellen felelősségi joguk nincsen.

— **A nagyváradi asszonyháboru még mindig kísért.** Gerliczy-né a fővárosból hazakereszt. Járt Hieronymi belügyminiszternél és Wekerle miniszterelnökkel másfél óráig értekezett. A királyhoz kérvényt intézett, kérve az apáca-kérdés mielőbbi elintézését, bármily irányban. Pápay átvette a folyamodást és biztatta, hogy az apácaügy az udvart a legnagyobb mérvben érdeklí és részletes információkat szereztek az ügyről. Két képviselő Hieronyminek bejelentette, hogyha mielőbb nem dönt, az egylet életét is bántja, és ezért az elintézetlen kérdés tárgyában interpellálni fognak. Az apácákat behozó alapszabályokat valószínűleg a napokban megerősítik.

— **Véres kardpárbaj Csanádban.** Véres kardpárbaj folyt le tegnap — mint levelezőnk táviratozza — Földeákon, Ná v a y Akos birtokán, Justh Gyula országos képviselő és Csere s ny és János makói főkapitány között. A feltételek súlyosak voltak. Cserenyés mindjárt az első összecsapásnál egy jelentéktelen karcolást kapott, a következő pillanatban azonban Justh fején kapott súlyos vágást. Az orr, az áll ketté van vágva. A sérülések életveszélyesek. A párbaj oka hirlapi polemia.

— **Érdekes hangverseny** lesz ma este a „Fehér kereszt“ szállodában. H a l m i Lajos és H a l m i Lajosné hagedű s illetve czitera művészek rendezik változatos műsorral. A művészpárt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Megharapta a lova.** Tardinit, a a W o l l n e r czirkusz Aradon is jól ismert lovászmesterét Debreczenben egyik szabadon elővezetett lova súlyosan megharapta, úgy, hogy sérüléseivel a kórházba kellett Szállítani.

— **Pünkösdi multság és löverseny Csabán.** Az első nagyszerűnek és kedélyesnek, a második érdekeseznek ígérkezik. A táncvizigalomra, melyet az ipartestület rendez és jövedelme a elaggott iparosok segélyezésére fordítatik, a meghívók már szétküldettek; a löversenyre már igen szép számú nevezés történt s az urlovasversenyen aligha nem nyolczas mezőny alakul, mert Arad-, Csanád- és Csongrád megyéből jelentkeztek résztvevők, míg az ügetőversenyen négy tulajdonos mérkőzik már eddig bizonyosan.

— **Gyermekgyilkos anya.** A torontálmegyei Bocsárról írják, hogy özv. K o z n i c s á r Gyula újszülött gyermekét megfojtotta és udvarában elásta. A község előjárósága az esetet azonnal bejelentette az illetékes hatóságnak s a kir. ügyzség a vizsgálatot már meg is indította.

— **Két héttel később.** D o m a György és D o r o g h y Ambrus ezelőtt két héttel egy parasztmurin összekaptak — Dulcsinea fölött. S miután a ligetben már összekaptak, s Domának a segítségére jött társak auxiliáltak a Doroghy elagyabugyálásában, az — felébredvén benne a zöldördög, megleste Domát a Forray-utczában, s P e t h e Mihály czimborájával karöltve alaposan helyben hagyta. D o r o g h y megugrott Uj-Aradra, de a csendőrség beszállította a városházára, hol bizonynyal nem az ölmos botját büntetik meg.

— **A millenniumi kiállítás.** A millenniumi kiállításnak ma-holnap állandó rovatot nyithatunk. Most B e t h l e n András gr. földmívelésügyi miniszter bocsátott ki meleghangú felhívást, melyben a tárczája körébe eső mezőgazdákat, erdőbirtokosokat és erdészeket a kiállításban való részvételre buzdítja. „A magyar erdőgazdáknak és erdészeknek — úgy mond a felhívás — meg kell mutatniok, hogy az általuk birt föld nem parlag, hogy daczára azon aránylag rövid időnek, mióta a haladás ösvényén járnak, serényen dolgoztak és felküzdötték magukat oda, ahol bátran kiállhatják az összehasonlítást Nyugat-Európa gazdáival. Meg kell mutatnunk, mit tudunk, be kell mutatnunk, mink van, s ez által felismerhetővé tenni azon erőt, mely mezőgazdaságunkban és erdészetünkben rejlik, mely kulturális misszióknak teljesítésére bennünket első sorban képesít, mely állami életünk legfontosabb alapját képezi.“

— **Perlmutter Dolfi.** Pinczér a Murányi-féle sörccsarnokban, s egyszersmind — amint a tények mutatják — titkos revolver-kereskedő. Vasárnap este egy töltött forgópisztolyt mutogatott és kínált egy őrmesternek, kinek az elsült a kezében. A vendégek közt nagy lett az ijedtség. Dolfi ur azonban előkelő mozdulattal, szinte mosolyogva vette át a fatális szerszámot, mire az szinte váratlanul — újra elsült. A pinczér — úgy látszik — nem számolt ama körülménnyel, hogy a bot is elsül, hat még a puská.

— **Köszönetnyilvánítás.** L ö f f l e r Mórné szül. Klein Antonia urnő a bold. férje rovatalára leteendő koszoru megváltása fejében az aradi izr. árvaháznak, a C h e w r a K a d i s c h á n a k és az izr. nő-egyletnek 20—20 frtot adományozni sziveskedett, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Füüdőorvos.** V u i a dr aradi orvostudor mint minden évben, úgy az idén is már megkezdte füüdőorvosi működését Herkulesfüüdön.

— **Pályázatok.** Az oklándi járásbírósnágnál albirói állás 2 hét alatt. — A szegedi törvényszéknél jegyzői állás 2 hét alatt. — Az aradi törvényszéknél jegyzői állás 2 hét alatt. — A lippai járásbírósnágnál aljegyzői állás 2 hét alatt. — A vágbesztercezi járásbírósnágnál végrehajtói állás 2 hét alatt. — A bajai kath. főgymnasiumnál rajztanári állás 4 hét alatt.

— **Apró hírek.** — U j r a d o n pénteken este ismeretlen tettesek elkezdtek a sekrestye ajtaját fessegetni. Azonban valószínűleg megzavartattak munkájokban. — A z ó v o d a fel-

ügyelő bizottság ma délután 5 órakor ülést tart. Tárgya a nőtagokkal való kiegészítés. — Az elemi iskolák hittanvizsgálatai június hó 5-én kezdődnek. — A polgári fiúiskola növendékei június hó 3-án tornaversenyt rendeznek a Kossuth-utczai fiúiskola udvarában. — Aradváros gazdasági széke tegnap rövid ülést tartott, melyen több apró ügy nyert elintézését. — A helyi képviselőtestület, Halász Géza tanfelügyelő kezdeményezésére elhatározta, hogy három év múlva egy polgári iskolát épít, melynek céljára 20,000 frtot vesz fel amortizációra. — Nagy-Szőllős és T. Ujlak között Lévai Ferencz tanító a vonatról le akart ugrani, de véletlenül a kerekek alá került, a mely a szerencsétlen embert összezúzta. — Vizsolyán egy odaváló parasztember a nyakát elmesztette és azonnal meghalt. Tettét ittás állapotban követte el. — A kevermes-i csendőrök a napokban egy tolvaj cigánybandát fogtak el, a mely nemrég szökött meg a szegedi börtönből. — A csikagóik-i áll- lítás területét vasárnapokon nyitva tartják, a kiállítás épületeket azonban nem. — A borossébes-menyháza-i keskeny-vágányu h. érdekű vasut építésére a kereskedelemügyi miniszter az építési engedélyt megadta.

Hymen.

Ruszinov Márk vingai földbirtokos tegnap délután esküdött örök hűséget Manusov Ferencz vingai polgár kedves leányának, Anka kisasszonynak.

Sport.

+ Arad az országos tornaversenyen. A holnapi disztornászásra a következő felhívást vettük s ajánljuk olvasóink figyelmébe. A magyarországi tanulók tolyó hó 21-ikén és 22-ikén, a pünkösdi ünnepek alatt Budapesten fogják II-ik országos tornaünnepélyüket megtartani. Ezen ünnepélyre az aradi kir. főgymnázium, állami főreáliskola és állami tanító-képző intézetből 62 tanuló jelentkezett, kik közül többen az utazási költségre rá vannak szorulva. Ez okból a három tanintézet igazgatóságával egyetértve folyó hó 17-én a Lyceum tornaudvarán 30 kr-os belépti díj mellett disztornászást rendezünk, melynek jövedelme a felutazó tanulók költségeinek részbeni fedezésére lesz fordítva. Tisztelettel felkérjük ennélfogva Aradváros minden szép és jóért lelkesülő közönségét, s azok között az „Aradi Tornaegyesület” tagjait is, hogy a szép és nem csak érdeklődés az ifjuság ünnepélyét minél szívesebben megismerjék, hogy ez által az Arad városában elhelyezett tanintézetek az országos tornaünnepélyen méltóan lehessenek képviselve. Aradon, 1893. évi május hó 16. Nagy Sándor, liceumi tornatanár.

+ Díjazott lövészek. Az aradi lövész-egylet által folyó évi május hó 14-én tartott rendezés verseny díjlövészet eredményéről következő kimutatást kaptuk. A mély lövésre kitűzött díjat nyerte: az első Magyar Ferencz legjobb 4-es lövéssel, a másodikat Klein Ignác. A körtáblán kitűzött díjakat nyerték: az első versenyen kívül Domonkos Lajos, a másodikat Kotz Károly, a harmadikat Porczán Lajos, a negyediket Magyar Ferencz.

	Szeg	4	3	2	1
Magyar Ferencz	—	1	10	24	13
Klein Ignác	—	1	12	19	10
Kotz Károly	—	1	9	17	7
Heintz Gábor	—	2	8	12	8
Domonkos Lajos	—	—	9	10	9
Kosch Gusztáv	—	—	8	11	7

Egyletek, Társulatok.

(*) A vasut közgyűlése. Az aradi és csanádi egyesült vasúttársaság e hó 19-én tartja meg rendezés évi közgyűlését, melynek tárgyai rendkívül fontosak. Figyelmeztetjük a részvényeseket, hogy részvényeiket idejében deponálják, nehogy elessenek a szavazás jogától. A közgyűlést követő napon az igazgató-tanács is ülésezik.

(*) Az aradmegyei községi és körjegyzők egylete t. tagjai a 1. 1892. évi május hó 31-én d. e. 10 órakor, M.-Pécskán a városháza tanácstermében megtartandó vándor-gyűlésre tisztelettel meghívotnak. Tárgya: 1. Elnöki jelentés az egylet állapotá-

ról. 2. Számvizsgáló-bizottság és választmány jelentése a régi egyleti számadások ellátása tárgyában. 3. U. a. az 1892. évi egyleti és árva-házi alap számadás tárgyában. 4. Az aradvidéki tanító-egylet megkeresése az általa Aradon létesíteni szándékolt s a vidéki tanulók elhelyezését célzó „Társház” támogatása iránt. 5. Választmány indítványa a jegyzői árva-háznak a Millennium ünnepére való felépíttetése s e célból 1000 frtos hozzájárulás megszavazása tárgyában. 6. Választmány előterjesztése a nem magyar hangzású község-neveknek magyar hangzású névvel leendő ellátása iránt a megyei törvényhatósági bizottsághoz intézendő felterjesztés tárgyában. 7. Jelentés és javaslat a kitűzött pályázat eredménytelensége folytán újabb határozat kiadására iránt. 8. Országos közp. jegyzői egylet felhívása Bartha Lászlónak, a jegyzői-egyletek tevékenységének fokozása s a Községi Közlöny szellemi és anyagi emelése tárgyában benyújtott indítványára vonatkozó véleményadás iránt. 6. U. a. Szegegy Albertnek az italmérségi és fogyasztási adók bérbeadása körül tapasztalt visszaélésekre vonatkozó adatok összegyűjtése iránti indítványa tárgyában. 10. A f. évben tartandó orsz. központi jegyzői egyleten való képviseltetésre küldött választása. 11. Az egylet jövő évi közgyűlése megtartása helyének meghatározása. 12. Pénztárnok választás. 13. Netáni indítványok, — melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az elnökhöz benyújtandók. Ez alkalommal a következőkre kívántam a t. kartársak szives figyelmét felhívni és pedig: Mindazok, kik e gyűlésen résztvenni szándékoznak, az elszállásolás és ebédrendezés céljából, sziveskedjenek e hó 20-ik napjáig Póvázsay Soma m.-pécskai kartárral tudatni, hogy mely napon és mely vonattal, és vajjon egyedül, vagy családotul érkeznek-e meg? — A bejelentés még az esetben is szükséges, ha az illető szaktárs szállásra igényt nem tartana, mivel az ebéd megrendelése végett a teritékek számát előre tudni kell. — A közös ebédnek is résztvehetnek, s ebbeli szándékukat ugyanazon alkalommal kérem a kartársak által bejelenteni, az ebéd lehető mérsékelt ára tekintetében intézkedés történt. Miután továbbá a Pécskáról való visszautazás a rendezés vonattal annyiban kényelmetlen, a mennyiben ennek sem a körösvölgyi, sem a magyar állami vonatokhoz Aradon csatlakozása nincsen, felkértem az Arad-csanádi vasutak igazgatóságát, hogy június hó 1-én, reggeli 4 és fél órára számunkra külön vonatot berendezni sziveskedjék. — Az igazgatóság ezt hajlandónak is nyilatkozott azon feltétellel teljesíteni, ha a külön vonattal utazó minden utas a pécska-aradi rendezés másodosztályu díjat fizeti, ugyanazonban, hogy a társulat részére 50 frt bevétel biztosított s ez összeg előre be is küldessék. — Felkérem azért a t. kartársakat, hogy amennyiben e külön vonatot igénybe venni szándékoznak, az esetben hozzám e hó 20. személyenként 1—1 frtot beküldeni sziveskedjenek, megjegyezvén, hogyha 50-nél több jelentkező lenne, az esetben a fenti összegből aránylagos visszatérítésnek lesz helye. Felkérem a t. szaktársakat, miszerint legyenek tekintettel arra, hogy a gyűlés napján a pécskai intelligencia, fele részben a jegyzői árva-ház és fele részben a pécskai tűzoltó- és kaszinó-egylet javára táncvizigalmat rendez, az elárúsítás végett kiadandó jegyek minél tömegesebb elárúsítására, a jótékony célok iránti tekintetből törekedjenek. Értesítem továbbá, hogy az egyleti vándor-gyűlésre nemcsak a megválasztott jegyzők, hanem a tényleg alkalmazásban levő oklevelű jegyzők és pedig még az esetben is résztvehetnek, ha ez ideig az egyletbe való belépést elmulasztották, mivel az új alapszabályok értelmében a jegyzői egyletnek ők is kötelezők rendezés tagjai; — hogy ha azért valamelyik okl. jegyző külön meghívót — véletlenül — nem kapott volna, a kartárs urak sziveskedjenek az ilyen, irodájukban alkalmazottakat a gyűlésre nevemben meghívni, egyzersmind engem tárgysorozat küldése céljából sürgősen értesíteni. Végül nem mulasztatom el különösen kiemelni azon élénk érdeklődést, mely mozgalmunkat úgy a felsőbb körökben, mint általában a művelt közönség körében kíséri; s egyidejűleg felkérem a t. kartársakat, hogy az irányunkban mutatkozó eme jó akaratú érdeklődést igazolandó, a közgyűlésre minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. M.-Radna 1893. május 2-án. Kotz Károly, egyleti elnök.

(*) Az arad-csanádi öntöző csatorna társulat választmánya folyó hó 19-én, azaz pénteken délelőtt 10 órakor saját helyiségében (Szabadságtér 22. szám, II. emelet) gyűlést tart, melyre a tagok figyelmét ezúton is felhívjuk.

(*) Az aradvidéki tanítóegylet igazgató választmányának t. tagjait kérem, hogy a folyó egyleti évnek ma d. u. fél 5 órakor az egylet helyiségében tartandó utolsó ülésére teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. Mádai Mátyás, elnök.

(*) Az aradvidéki tanító-egylet orvos-pedagógiai szakosztálya folyó hó 17-én, szerdán délután 4^{1/2} órakor az aradvárosi kereskedelmi akadémia dísztermében felolvasó ülést tart, melyre az egylet tagjai, az érdeklődő orvosok és tanfőriak, továbbá az intelligens közönség tisztelettel meghívotnak. Az ülés tárgyai: 1. A gyermek szellemi fejlődése tekintettel az iskoláztatás kezdetére. Előadja: Issekutz László dr. 2. Az írásképeesség bántalmái az iskolás gyermekeknél. Előadja: Csik János. 3. Zárt ülés. Az elnökség.

Mulatságok.

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes táncvizigalma.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa (Csálai erdő.)

Június 1. Az aradi hadász- és hadastyán-egylet juniálisa. (Csálai erdő.)

Június 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő.)

(=) Az első majális. Az aradi iparos ifjak majálisa, mely ez idényben első volt, minden tekintetben sikerültnek monotható. A talpalávalót két zenekar szolgáltatta s a négyeseket mintegy 100 pár táncolta. A jelenvolt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben adja.

Leányok: Lamberti Anna, Goldstein nőv., Dormány Juliska, Marelli Juliska, Stéger Hermin, Dávid nőv., Turzó Ilona, Schlesinger Ilona, Ratky Ilona, Shvarcz Juliska, Jancso-vics Katicza, Szilvási Róza, Merecz Anna, Schmidt Ilona, Gartner nőv., Szöllösi Giza, Kovács Róza, Györffy nőv., Lombori Ilona, Szilágyi Juliska, Böszörményi Katalin, Lamberti Anna, Jäger Katicza, Csernyei nőv., Késmárky Ilona, Deák Juliska, Kónya Eleonora, Paulik nőv., Komjéthy nőv., Tóth Erzsike, Fürst éva, Vanicek Juliska, Fiola Róza, Bayer Teréz, Bogaras Anna, stb., stb.

Asszonyok: Fiola Mihályné, Schwacz Lajosné, özv., Gartner Károlyné, Czövek Gusztávné, Cseh Lipótné, Stéger Istvánné, Tóth Mihályné, Bayer Sándorné, Goldsteinné, Lambertiné, Heim Ferenczné, Popovits Péterné, stb., stb.

(=) Apró kisasszonykák majálisa. A Templom-utczai elemi leányiskola apró kisasszonykái csütörtökön délután majálisoznak a városligetben.

(=) Az aradi dalegylet táncvizigalma, mely május 28-án vasárnap lesz a városliget nagytermében, igen sikeresnek ígérkezik. A rendező-bizottság Zemplényi Sándor elnökle alatt már megalakult, s a meghívókat még e hét folyamán szétküldi. A táncestélyt megelőzőleg hangverseny lesz a dalegylet közreműködésével, amikor is több új dalt mutat be ezen szépen haladó dalárda.

Színház, irodalom és művészet.

* A színházi bizottság ülése. Aradváros színházi bizottsága tegnap délután ülésezett. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnökle alatt jelen voltak: Institóris Kálmán főjegyző, Barabás Béla dr, Salalay Béla dr, ifj. Lócs Rezső, Reicher Károly, Kabdebó János dr. Salacz Gyula elnök jelenti, hogy a Barna-Gárdonyi operettje ellen annak idején kifogást nem emelt. Kéri az utólagos jóváhagyást. Ugyisinte ez, mint a feltározás kifogástalan volta helyben hagyott. Bényei István kérvényét a bizottság pártolta, s megengedte a kért 50% árfelemelést, de javasolni fogja, hogy a jó ügy érdekében, tekintettel a helyi viszonyokra, maradjon a rendezés helyárak mellett. A nézőtér magnagyobbításának előzetes terveit is örömmel üdvözölte a bizottság, de a továbbiakra vonatkozólag véglegesen nem határozott. Leszkay András, az új színházgató bemutatta az új társulata névsorát ama megjegyzéssel, hogy még egy operette-buffó színészt fog szerződtetni, mit helyeslőleg vettek tudomásul. Az ülést azután tárgyhányában be

zárta. A társulat névsorát annak idején közzöltük.

* **A szerencsefia Nagyváradon.** Az első operett premier előadásáról a „Nagyvárad” a következőket írja: Millöcker Károly, a Koldusdiák, Gasparone és Boszorkányvár című operettek genialis szerzője legutóbb irt művével sehogysem tudta elérni a siker azon szintjét, melyet már több ízben okkupált. A „Szerencse fia”, melynek ma volt szinkrónkben bemutatója, nem tette a közönségre azt a hatást, mint a néhány évvel ezelőtt bemutatott „Szegény Jonathán”. Sem a librettó, sem a zene nem éri azt utol ügyességben vagy leleményességben. Az előadás valóban jobb darabot érdemelt volna, mert ami abban élvezetes volt, az főképen a szereplőknek köszönhető. V. Margó Czília kedves volt és gyönyörű szíven énekelt, amit nála talán fölösleges is már megjegyezni. A közönség csaknem minden énekszám után tapsviharral halmozta el. Partnere, Margó Zelma indisponálva volt, tartozunk azonban fölemlíteni azt, hogy csinos kosztümökben jelent meg. Nagyon jó volt Hunyady, aki nemcsak hogy kellemeesen énekelt, hanem jóízű vidámsággal játszotta a gondtalan, szerencsés elbizakodó fotografus szerepét. Minden szónak megadta a savát-borsát, melytől valamelyes hatást lehetett várni. Kifogástalan volt Balassa is bankár szerepében. A chorosok valóságos remekeltek. Meglepte a közönséget a kiállítás és a diszletek ragyogó pompája, valamint a zenekar praecoziz játéka. — A nézőtér zsúfolva volt.

* **Tárnoki a nemzetiben.** Tárnoki Gizi, az aradi színház nagytehetségű naivája — mint biztos forrásból értesülünk — legközelebb a nemzeti színházhoz kap meghívást vendékként. A fővárosi sajtó minden bizonyonnyal egyhangú elismeréssel fog nyilatkozni fellépéséről, miután a vidéki színésznők között Tárnoki jelenleg páratlanul áll, s helye a nemzeti színház deszkáin van.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Wekerle válaszában utalt a rendeletre, mely honvédeinkről tisztelettel szól, de mely csak azért tiltja el az uniformist az ünnepélyről, mert abban politikai tüntetéstől lehet tartani, abban pedig a katonai részes nem lehet. Egyébként konstatálja, hogy Bauer rendelete a honvédekre és csendőrökre nem tartozik, mivel a honvédek és csendőrök nem Bauer alá rendelvek. Az ellen nincs szava, ha a katonát eltiltják a demonstrációtól, mert tudvalevő hogy több függetlenségi képviselő tényleg demonstráló szándékkal van eltelve. Ami Fehérvárit illeti, legyen Polonyi megnyugodva, Fejérváry szolgálton kívüli állományban nincs elárendelve sem Lobkovitznak, sem Bauernak, egyedül a felség rendelkezésére áll.

Polonyi csak részben veszi tudomásul a választ s konstatálja, hogy hasonló rendeletet Fejérváry is bocsátott ki, hogy a honvédek sem mehetnek el az ünnepélyre. (Felkiáltások balfelől: Hát Wekerle el megy-e?)

Wekerle: Nem megyek el! és ha megkérdik, majd megmondom az okát, hogy miért nem! (Az ellenzék zajos hoch! kiáltásokban tör ki, mire jobbfelől még zajosabban ellene demonstráltak.)

Apponyi azt akarja, hogy a miniszterelnök választását pontonként bocsásák szavazás alá. Különben jelenti, hogy holnap ő is sürgősen interpellál ezen ügyben.

A házegyszerre szavazott a válasz fő-

lött s nagy többséggel tudomásul vette.

Az ülés az ellenzék hocholása és a jobboldal ellendemonstrálása közben három óraker ért véget.

Kitüntetés.

Budapest, május 15. (Saj. tud. táv.) A király, értesülésünk szerint Bauer Mórícznak, a bécsi bankkegyesület igazgatójának és a magyar ipar- és kereskedelmi bank alelnökének a magyar állam pénzügyi érdekeinek előmozdítása körül kifejtett jeles szolgálatai elismerésül a III. osztályú vaskorona-rendet, továbbá Kuss Frigyesnek, a horvát-szlavon országos pénztár főnökének saját kérelmére történt nyugalmazására alkalmából a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A honvédszobor leleplezése és Apponyi.

Budapest, május 15. (Saját tud. táv.) Apponyi tudtára adta Horánszkyval Wekerlénak, hogy ő megmarad eredeti megállapodásánál s nem kívánja a honvédek megjelenését a leleplezésen. De viszont ellenzi, hogy a honvédséget onnét eltiltják. Ha eltiltják, úgy interpellálni fog. Tehát holnapra ismét ígérkezik mozgalom.

Leibach mandátuma.

Budapest, május 15. (Saját tud. táv.) Leibach mandátumát kiadják a bizottságnak, miután kérvénnyel támadták meg, Leibach nem választó.

A zsidók reczepeziója.

Budapest, május 15. (Saj. tud. táv.) A közoktatásügyi bizottság ma foglalkozott a zsidóvallás reczepeziójáról szóló javaslatlalt Schwarcz Gyula elnöklte alatt. A bizottság egyhangulag Pap Gézát választotta meg a bizottság elnökéjévé. Ki akarták tüzni a javaslat tárgyalását közelebről több bizottság óhajására azonban abban állapodott meg, hogy a javaslat tárgyalását öszre halasztják.

A Bokross-ügy.

Budapest, május 15. (Saját tud. táv.) Hir szerint a kir. tábla Bokross Elek képviselő ügyében az első bíróság ítéletét föloldotta és új vizsgálatot rendelt el. Biztos értesülés azonban erre nézve még nincs a Ház folyósóin keringett hírek adunk kifejezést e registrálással.

Az egyházpolitika mellett.

Trencsén, május 15. (Saj. tud. táv.) Trencsénmegye ma bizalmat szavazott a kormánynak egyházpolitikájáért.

Vadnay megüresedett kerülete.

Miskolcz, május 15. (Saj. tud. táv.) Vadnay helyébe a szabadelvűpárt Radvány Istvánt, a függetlenségi párt Hermann Ottót jelölte.

Az egyházpolitika miatt.

Pozsony, május 15. (Saj. tud. táv.) Zichy József főispán állítólag lemond állásáról a kormány egyházpolitikája miatt.

Közgazdaság.

= Országos vásár. A világi országos vásár — mint levelezőnk írja — június hó 3-án és 4-én lesz.

= Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi május. hó 13. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 48—49 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 48—48 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 51.5—52.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 51.5—51 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 48—49 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 49—50 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 48—49 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 47—48 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogramm felüli súlyban) 48.5—49.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogramm súlyban) 47.5—48.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 46.5—47 krig. Sertéslejtés máj. 1893. május hó 11-én volt készlet 175,882 darab. 1893. május 12-én felhajtott: 2008 db. 1893. május 11-én elszállított 2676 db. 1893. május 13-án maradt készletben 175,214 db — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Május 15. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % be'értve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, május 15. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	8.45— 9.25
	tiszavidéki	„	8.60— 9.15
	pestvidéki	„	8.55— 9.10
	fehérmezei	„	8.60— 9.15
	bácskai	„	8.80— 9.15
észak-magyarországi	„	—	
Roze	—	szilárd	7.35— 7.65
Árpa	takarmány	szilárd	6.20— 6.45
	égetni való	„	6.60— 6.75
	sörfőzdei	„	7.— 8.50
Zab	—	szilárd	6.45— 6.80
Tengeri	bánsági	csend.	—
	mánemü	„	5.25— 5.80
Káposzta-recze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.30— 4.60
Buza	tavasza	szilárd	8.73— 8.75
	júnus 1894	„	—
	ősze	„	8.58— 8.60
Tengeri	május-júnus 1894	szilárd	5.30— 5.32
	szept-október 1893	„	5.49— 5.51
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	6.52— 6.54
	Budapest sz. őszre	„	—
Káposzta-repeze	aug.-szeptember 1893	szilárd	15.70—15.80

Vizjelzés.

1893. évi május hó 15-én reggel 7 óraker észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 12°	derült	+ 198
Arad	+ 14°	derült	+ 112
Makó	+ 16°	derült	+ 298
Szeged	+ 15°	derült	+ 506
Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1893. május 15.

A m. klr. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Május 15. —

Fehér Kerezt szálloda: Wallfisch Géza magánzó, Budapest. Meyer Károly magánzó, Győr. Mayer Lajos magánzó és anyja, Győr. Dr. Eiselle Lajos ügyvéd, Szent. Jäger A. mérnök, Budapest. Markovits Antal birtokos, Kovácsháza. Braun Armin kereskedő, Kecskemét. Heróz A. magánzó, Zenta.

Magyar Korona szálloda: Metter K. igazgató, Sopron. Endreffy Lajos iktató, Pécska. Schokulie Ferenc szőlőművelő, Sopron. Reidl Keresztély szőlőművelő, Sopron. Abelesz Bernát lókereskedő, Makó. Wolf Mór lókereskedő, Klári.

Arany Kulcs szálloda: Pless Lajos kereskedő, Gyála. Dániel Miklós hivatalnok, Perza. Hinger Lajos vendéglős, Apáca. Szigeti János magánzó, Borosjenő. Greft Bálint vendéglős, Lippa. Reck Antal magánzó, Borosjenő. Major Tinka varrónő, Lippa.

Felelős szerkesztő: Vass Géza távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

1067 | 893. pm.

380 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél egy 960 frt, fokozatos előléptetés esetén egy 780 frt évi fizetéssel kapcsolatos adóügyi számtisztai állás választás útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állásokra pályázni óhajtanak s az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ban megjelölt minősítéssel bírnak és az adó kezelésben való jártasságukat igazolni képesek, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1893. évi június hó 13-ig benyújtsák.

Arad, 1893. május 12.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

356—893. gazd. sz.

340 3—3

Arverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az alant felsorolt földeknek bérbeadása iránt folyó évi május 17-én d. e. 9 órákor árverést tart. — Az árverések u. az napon d. u. 3 órákor, szükség esetében f. é. május hó 18-án d. e. 9 órákor folytattni fognak.

Arverés alá kerül:

1. Az eddig Fischer Lipót által bérben tartott gulya legelőbeli 7. számú 29^{507/1100} h. 1893 évi október hó 1-től számítandó egymás után következő 6 évre, holdankint és évenkénti 11 frt 35 krnyi kikiáltási ár mellett;

2. Az eddig Friedmann Lajos által bérben tartott gulya legelőbeli 6. számú 51^{338/1100} hold 1893 évi október hó 1-től számítandó 6 egymás után következő évre, holdankint évi 12 frt 01 krnyi kikiáltási ár mellett;

3. Az eddig Gruber János által bérben tartott nagylegelőbeli 31. számú 50^{321/1100} hold 1893 évi október hó 1-től 6 egymás után következő évre holdankint évi 10 frt 05 krnyi kikiáltási ár mellett;

4. Az eddig Halmay Andor által bérben tartott pósta-réti 5^{223/1100} holdas kaszáló 1894 évi január 1-től számítandó 3 évi 7 frnyi kikiáltási ár mellett;

5. Az eddig Jovánov Trifu, Putarity Gábor és tsai haszonbérben tartott birkás dülőbeli 305, 306, 307 számú 14^{1004/1100} holdnyi terület 1893 évi október 1-től egymás után következő 3 évre, holdankint évi 23 frt 20 krnyi kikiáltási ár mellett;

6. Az eddig Kazsimir Anna örökösei nevében ifj. Dezsőfi Soma által bérben tartott, a kirivirében a Zarái-malom és az Eisenmann-féle telek között fekvő 225 □-önyi üres telek 1893 évi április hó 1-től 3 vagy 6 egymás után következő évre, évi 20 frt 50 krnyi bér, mint kikiáltási ár mellett;

7. Az ugyanazon által bérben tartott és a védőtöltés mentett oldalán a sár utcától az új utcaig terjedő anyaggödörök 1894 évi január hó 1-től számítandó 2 vagy 6 évre, évi 20 frnyi bér, mint kikiáltási ár mellett;

8. Az eddig Mayer Gergely által bérben tartott azon védőtöltés szakasz, amely a szél utcától a városházig terjed, 1894 évi január hó 1-től számítandó 3 évre, évi 61 frt 05 krnyi bér, mint kikiáltási ár mellett;

9. Az eddig Mayer Gábor által haszonbérben tartott birkás-dülőbeli 299, 302, 303, és 304 számú 12^{937/1100} hold 1893 évi október hó 1-től 6 egymás után következő évre, évi és holdankint 23 frnyi bér mint kikiáltási ár mellett.

10. Az eddig Nyári István által haszonbérben tartott, a körösvölgyi vasút 2-ik örháza körül és az ötvenes ut mellett fekvő 2814¹¹⁰⁰ hold 1893. évi október 1-től kezdve 3 egymás után következő évre évi 36 frnyi bér, mint kikiáltási ár mellett.

11. Az eddig Polonyi István által bérben tartott Markó-dülőbeli 8617¹¹⁰⁰ hold, 1893. évi október hó 1-től 3 egymás után következő évre, holdankint évi 15 frt 10 krnyi bér mint kikiáltási ár mellett.

12. Az eddig Rigó János által bérben tartott Bittó-dülőbeli 5263¹¹⁰⁰ hold, 1893. évi október 1-től kezdve 3 egymás után következő évre, holdankint évi 8 frt 30 krnyi bér, mint kikiáltási ár mellett.

13. Végül a közgyűlésnek 10199 | 257—892. számú határozata értelmében az eddig Leopold Mór által haszonbérben tartott gulya-legelőbeli 7, 9, 10, 8, 13, 14, és 15. számú 320524¹¹⁰⁰ hold, még pedig a 7. és 9. számú földre nézve holdankint évi 12 frt 10 kr, 10—13. számú földre nézve 10 frt, a 14. és 15. számra nézve 11 frt 50 kr. bér, mint kikiáltási ár mellett, továbbá az általa

eddig bérben tartott nagylegelőbeli 8—56. számú 264939¹¹⁰⁰ hold, holdankint évi 8 frnyi bér, mint kikiáltási ár mellett.

A jelen hirdetmény 13 pontja alatt felsorolt és összesen 585263¹¹⁰⁰ holdat kitevő területnek bérbeadására nézve megjegyezzük, hogy ezen terület a közgyűlésnek fennebb idézett határozata értelmében 5 magyar holdas parcellákban fog 1893. évi október hó 1-től kezdve 3 egymás után következő évre bérbeadni.

Együttal közhírré tesszük, miszerint azon czélból, hogy a gazdaközönség kellő tájékozást nyerhessen a felől, hogy az említett területnek felsorolását feltüntető térképről megjelölt parcellák a természetben milyen fekvésűek, bizottságot küldöttünk ki, amely bizottság az árverést megelőző napon vagyis f. hó 16-án d. e. 9 órákor a helyszínen meg fog jelenni.

Bánompénzül leteeendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi május hó 1-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső

aljegyző.

2529/893

318. 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 1892. évi február 4-én 93530/1891 és 1893. évi január hó 24-én 6136 sz. a. körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a katonai háromszögelési jegyek vagy gulák továbbá az alap vagy szintezési oszlopok és a szintezési magassági jegyek, nem különben az 1891 évi 41-dik tcz. negyedik szakasza alapján a kataszteri földmérés céljából létesített oszlopok és egyéb jelzők megrongálása vagy megkárosítása azok minőségére való tekintet nélkül a kapitányi hivatalnak azonnal tudomására hozandók és a kapitányi hivatal által jövőre egyenesen és kizárólag a m. kir. háromszögelési számító hivatalnak (Budapest I. kerület Vár Verbőczy-utca 7 szám) lesznek bejelentendők.

Mindazok kik a fentebbjelzett katonaság háromszögelési vagy a polgári hatóság kataszteri jelzői vagy megrongálják vagy eltávolítják s más helyre helyezik vagy áthordják és megsemmisítik kihágást követnek el s azért az illetékes bíróság által szigorúan fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi január 24-én

A városi tanács.

3927 | 893.

289 2—3

Hirdetmény.

Az ország északnyugati részének szarvasmarha állományában több helyütt járványosan uralgó ragadós tüdőbő betegséggel mielőbbi gyökere kiirtására céljából megalkotott 1893. évi II. t. cz. és annak végrehajtására 8000 | VI. 8 | 893. sz. alatt kibocsátott utasítás alapján felhívom a város közönségét, hogy a birtokukban lévő, vagy gondozásuk alatt álló szarvasmarhák egészségi állapotát a legéberebb figyelemmel kísérik, és a marhaállományban észreveendő belső betegülési esetet észrevéve, a beteget azonnal elkülöníték, és azt a kapitányi hivatalnál vagy az állatorvosoknál bejelenteni köteletségüknek tartják, hogy a beteg állat megvizsgálása és annak eredményéhez képest a szabályszerű eljárás elrendelhető legyen.

A ki marháján észre vett belső betegülési esetet eltitkolja, vagy annak azonnali bejelentését elmulasztja s csak később, midőn a betegség már több állatot is megfertőztet, jelentik be, kihágást követ el és a cselekmény vagy mulasztás minőségéhez képest az 1888. évi VII. t. cz. 152—155 §-ai értelmében büntettetni fognak.

Aradon, 1893. évi április 13.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

5014/893 kh. sz.

322. 2—3

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a külvárosokban de különösen Pernyáva területén, a tüzelő helyiségekből kiszedett perjét az utcára, némelyek az udvarra dobják.

Mínthogy ezen meg gondolatlan ténykedés igen könnyen tűzveszélyt idézhet elő, de köztisztaság szempontjából sem tűrhető, elrendelem hogy a perjét az udvaron külön e célra ásott kis átmerőjű gödrökben helyezték el s minden egyes alkalommal szorgosan fedjék be.

Az ősz beálltával az így elhelyezve volt perje trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjében ezen hirdetmény kelte után kidobott perje találatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893 április 22-én.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

18207 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az üzletvezetőség központjában a budapest-keleti, budapest-józsefvárosi, budapest-ferenczvárosi, kőbánya-hizlaldai állomásain, továbbá a budapest-brucki, budapest-hatvani, dunajobbparti gözmozdonyu körvasut, győr-feringi (Fehring kizárólag) szombathely-pinkafői, bobacsáktornyai, ukk-tapolczai, türje-zalasz-gróthi kisczell-székesfehérvári, almás-tüztő-esztergomi, tokod-annavölgy-sárisápi vonal állomásain, örházaiban, nemkülönbön egyéb épületeiben, továbbá ezen felsorolt vonalokon levő pályafentartási, osztálymérnökségek és fűtőház főnökségek hivatalos helyiségeiben, a budapesti, győri és szombathelyi forgalmi főnökségeknek, valamint a budapesti központi és az állomásokon levő szerelvényekben levő 467 drb. inga óra, 141 drb. iroda óra, 764 drb. schwarzwaldi óra, 172 drb. zsebóra, 5 drb. kivilágható óra, 11 drb. állomási ellenőrző óra fakeretben, 18 drb. Búrc féle ellenőrzési óra jókarban tartását, szabályozását és javítását f. évi július hó 1-től kezdve három egymást követő évi időtartamra, azaz 1893. évi július hó 1-től 1896. június hó 30-ig szerződésileg biztosítani kívánván, arra ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnek 18207 | 93. számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1893. évi május 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, téríti vevény mellett nyújtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 frt, azaz egy százötven forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1893. évi május hó 17-én déli 12 óráig leteendő. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken fognak számíttatni.

Az órák jókarban tartására szabályozására és javítására vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályban (Budapest külső kerepesi-úti házcsoport 2. házában a II. emeleten) vagy a győri és szombathelyi forgalmi főnökségnél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Oly ajánlatok, melyek nem az itt felsorolt, összes óráknak jó karban tartására, szabályozására és javítására vonatkoznak, hanem azoknak csak egy részére és a melyekben nem általános-összeg van kitéve, valamint olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek, figyelemben nem vétetnek.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott általános-összegre — szabadon választhasson.

Budapest, 1893. április hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

SCHLICK - FELE VASONTÖDE ÉS GEPGYAR RESZVÉNYTARSASAG

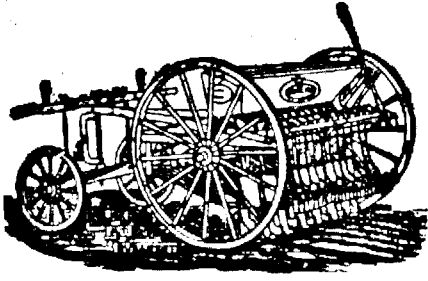
BUDAPESTEN.

254. 7-18.

Gyár és irodák: VI. Kerület, külső vácsi-ut

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. | Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek,

számos első díjakkal kitüntetett
szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő- és egytetemes aczel-ekék,
eredeti SCHLICK és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
valamint

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, daralók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokkrakó arató-gépek és fűkaszaló gépek, szállítható mezei vasutak stb. Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Nagy-Pél község előljáróitól.

406 | 1893

371. 8-3

Pályázati hirdetmény.

A kitűzött határidőben pályázók hiányában a választás meg nem tartatván újból közhírre tétek, hogy a nagy-péli községi szülész-női állás, — mely a községi pénztárból 80 frt évnegyedes utólagos részletekben fizetendő készpénz és a teljesen szegények kivételével, kiket ingyen köteles kezelni, esetenként a fél által fizetendő 1 frtnyi díjból álló javadalma-zással van egybekötve — 1893. évi május hó 30-án d. e. 10 órakor Nagy-Pél község tanács-termében tartandó választás útján be fog töl-tetni.

Miről pályázni óhajtok oly felhívással értesíttetnek, hogy képesítési oklevéllel és előnyükre szolgáló eddigi gyakorlatukat igazoló nagy erkölcsi bizonyítvánnyal ellátva a választáson személyesen megjelenni tartoznak.

Nagy-Pélen, 1893. évi május hó 9-én.

Serb Geraszim,
jegyző

Paul Tripon,
bíró.

6959-1893.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. min-ister ur 19746 | 893 sz. a. rendelete nyomán ezennel közhírre tétetik, hogy a német birodalmi kormány részéről az Ausztriából és Magyarországba szállítandó állati nyors termények után ez idő szerint származási bizonyítványok nem követeltetnek. Arad 1893 ápril 22.

A városi tanács.

21736. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest keleti pályaudvar állomásán a gyorsáru feladási raktár valamint a hozzá tartozó rakodó kibővítendő nemkülönböztetve a gyorsáru feladási raktár irodája átalakítási munkálatainak biztosítására nyilvános pályázat hirdettetik és pályázók felszólítanak, hogy a versenyfeltételek szerint és bélyeggel ellátott ajánlataikat legkésőbb f. évi május hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtsák be.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz fejében legkésőbb május hó 8-án délelőtti 11 óráig 1200 frt készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban az utóbb említett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál lefizetendő. Az értékpapírok a bécsi illetőleg budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyammal, de nem névértéken felül számíthatnak. Az ajánlatok borítékai „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-keleti pályaudvar állomásán lévő gyorsáru feladási raktár átalakításának munkáira” felirással látandók el.

A végrehajtandó munkákra vonatkozó versenyfeltételek, szerződési tervezet, tervek és költségvetések f. é. május hó 2-től kezdve a budapest-jobbpárti üzletvezetőségnek építési és pályafenntartási osztályában naponta 8-12 óráig délelőtt betekintheők.

Budapesten, 1893. április hóban.

Az üzletvezetőség.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a főúti 41. számú telek mellett fekvő 190 □-ölnyi teleknek eladása iránt folyó évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölnenkint 10 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

7251 | 893.

367 1-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1170 | 93. sz. körrendelete nyomán értesítjük a város közönségét, hogy az esztrák veretű egyesületi tallérok és egyesületi kettős tallérok a magánforgalomban csak 1893. évi május 31-ig, — az állami pénztárak és hivataloknál folyó évi június 30-ig fogadtatnak el, még pedig a tallér 1 frt 50 kr., a kettős tallér 3 frt értékben, s hogy 1893. évi június hónap 30-ika után ezen érmekek anyagértékük megtérítése mellett sem el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1893. évi április hó 29-én.

A városi tanács.

6753 | 893.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 2767 | 893 sz. a. intézkvénye alapján, városunk közönségének tudomására hozzuk, hogy a korona értékre szóló magyar és ausztriai veretű bronz érmekek 1893 évi április 1-én hozattak forgalomba, a nikell érmekek pedig május 1-től kezdve fognak forgalomba hoztatni.

Ezen érmekek a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknel az egy filléres fél, a két filléres egy, a tíz filléres öt, a husz filléresek tíz ausztriai értékű krajczárral számítva fogadandók el.

A magánforgalomban senki sincs kötelezve bronz érmekek 100 fillér vagyis 50 o. é. krnál, nikell érmekek öt o. é. forintnál illetőleg tíz koronánál nagyobb összegben fizeteskép elfogadni.

Az állami és egyéb közpénztárak bronz és nikell érmekek öt o. é. forintig illetőleg tíz koronáig terjedő összegben elfogadni tartoznak.

Arad 1893 évi ápril hó 29-én.

A városi tanács.

8338 | 893.

876 1-3

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 29. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönböztetve a régi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, visszabálozási költség, hadmentességi-díj, és utadó tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régi díj- és adó tartozásait azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig május hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi-díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számított 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni. Aradon, 1893. május hó 15.

A városi tanács.

SALICYL-KÉSZÍTMÉNYEK KIELHAUSER H.-tól

Grácban.

Dr. Heyden drezdai laboratóriumában előállított Salicylsav világhírré tett szert, mint óvanyag mindennemű erjedés és rothadás ellen alkalmas keverékben a leghatásosabb, utélérhetlen óvszerül bizonyult a **bőr, haj és fogak** épségének megőrzésére, a mennyiben a megtámadott szervekben elejét veszi a rothadásnak s minden azzal összefüggésben levő kóros jelenséget megszüntet.

Salicyl-szájvíz megóvja a fogakat a szuvasodástól s a mennyiben lyukas fogak volnának, úgy azok üregeibe behatolva, megszünteti az ott levő nyál- és ételmaradékok erjedését és ezzel a kellemetlen szájbüzt. — Egy üveg ára **60 kr.**

Salicyl-fogpor hasonlóképp hat mint a szájvíz s mindennapi rendszeres használat mellett a fogakat vakító fehérré s a foghúst egészséges pirossá teszi. — Egy doboz ára **50 kr.**

Salicyl-fogpaszta a fogpor említett jó tulajdonaival bír s szilárd alkatánál fogva különösen utazásoknál nagyon előnyös. — Egy darab **60 kr.**

Salicyl-hintőpor utólérhetlen lábizzadás ellen, összehuzza a talp és az izzadó bőrfelület izzadság kiválasztó szerveit s az oly kellemetlen izzadást megszüntetvén, elejét veszi a lábak bűzösségének is. Kitűnő óvszer hosszú gyalogolásoknál lábfelesbesedés ellen. — Egy doboz ára **50 kr.**

Salicyl-pipereszappan ment minden felesleges lúgtartalomtól s így a bőrt nem szárítja ki, sőt annak természetes üdösségét fentartja s elpusztítja a bőr élőseleit. — Egy db ára **35 kr.**

Salicyl-hajkenőcs megóvja a haját a kiszáradás- és szétrepedéstől, azonkívül a haj tövén élősködő hasadó pikkelygombák, mely a kopaszagnak leggyöbbször oka, megöli, s így a haj-kihullást meggátolja. — Egy darab ára **50 kr.**

Salicyl-pipereviz az arcz- és kézbőrt megóvja a levegő érdességétől, bársony simává s puhává teszi s természetesen üde színt megőrzi s a bőrhámot s bőralkatát ellárolítja. — Egy üveg ára **70 kr.**

Kapható: Török József bpesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában.

RING LAJOS,

az „Angyalhoz” címzett gyógyszerárán Aradon, Asztalos Sándor-utca I. sz.